

METODICKÝ LIST Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

2. ROČNÍK ZŠ S VJM

Názov metodického listu: ČAROVNÝ ROZPRÁVKOVÝ STROM

Ciele:

Cieľom metodického listu je konkretizovať vybrané požiadavky z výkonového a obsahového štandardu z maďarského jazyka a literatúry (zložky čítanie s porozumením, písanie, sloh, jazyk) v 2. ročníku. Metodický list je prakticky orientovaný a je určený pre učiteľa a nie je ukážkou vyučovacej hodiny. Uvedené aktivity sú námety na činnosti v rámci vybranej témy.

Prierezové témy:

- regionálna a ľudová kultúra
- osobnostný a sociálny rozvoj

Medzipredmetové vzťahy:

- výtvarná výchova

Rozvíjané výkony zo vzdelávacieho štandardu z maďarského jazyka a literatúry

Jazyková komunikácia

Žiak:

- podľa predlohy alebo pokynov učiteľa dokáže napísať veľké začiatkové písmená na začiatku vlastných mien osôb, JK 1
- podľa pokynov učiteľa vie napísať bodku, výkričník na konci vety, JK 2
- dokáže správne intonovať oznamovaciu a rozkazovaciu vetu, JK 3
- na základe otázok (s pomocou učiteľa) dokáže rozlíšiť v texte podstatné mená (kto?, čo?), JK 4
- dokáže rozdeliť samohlásky a spoluhlásky na krátke a dlhé, JK 5

Obsah: samohlásky, spoluhlásky – krátke, dlhé, podstatné mená, melódia vety, vety podľa obsahu, bodka, výkričník

Písanie

Žiak:

- podľa predlohy dokáže správne, čitateľne a úhladne prepísať jednoduchý tlačенý text na písaný, P 1
- dokáže prečítať vety a krátke texty napísané písaným písmom, P 2

Obsah: písmená (malé, veľké, písané, tlačené), slová, vety

METODICKÝ LIST Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

2. ROČNÍK ZŠ S VJM

Komunikácia a sloh

Žiak:

- pri ústnom prejave dodržiava správnu artikuláciu a výslovnosť, KS 1
- pri ústnom prejave sa vyjadruje zrozumiteľne, KS 2
- dokáže reagovať na otázky, KS 3
- dokáže sa zapojiť do rozhovoru, KS 4
- vie napísať svoju adresu, KS 5
- dokáže tvoriť nadpis k známym textom (rozprávkam, príbehom), KS 6

Obsah: adresa, rozhovor, nadpis

Čítanie a literatúra

Žiak:

- po príprave dokáže plynulo a nahlas čítať veku primerané texty, ČP 1
- s pomocou učiteľa dokáže zostaviť otázky z prečítaného textu, ČP 2
- prečíta jednoduché a veku primerané vety s porozumením, ČP 3
- dokáže zreprodukovať vlastné pocity a dojmy z prečítaného textu, ČP 4

- vníma literárne texty počúvaním, čítaním, ČL 1
- dokáže zreprodukovať alebo dramatizovať časť rozprávky s pomocou učiteľa, ČL 2
- vie dokončiť začatý známy, prečítaný príbeh rozprávaním alebo dramatizáciou, prípadne i ilustráciou, ČL 3
- dokáže sa orientovať v deji rozprávky a príbehu, ČL 4

Obsah: text, rozprávka, ľudová rozprávka, dej

Vysvetlenie skratiek:

JK = Jazyková komunikácia

P = Písanie

KS = Komunikácia a sloh

ČP = Čítanie s porozumením

ČL = Čítanie a literatúra

FP = Frontálna práca

SP = Skupinová práca

IP = Individuálna práca

Poznámka: Podľa podmienok školy sa odporúča vo vyučovacom procese sa sústrediť aj na využívanie IKT.

METODICKÝ LIST Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

2. ROČNÍK ZŠ S VJM

NÁMETY NA AKTIVITY

Východiskový text

Az édig érő mesefa (ČAROVNÝ ROZPRÁVKOVÝ STROM) ¹

Volt egyszer a világon egy öregember. Nem volt neki senkije. Talált egyszer egy szem babot, elültette az udvarába.

Hát a bab kikelt, elkezdett nőni. Nőtt, nőtt, nagyon nőtt. Addig nőtt, hogy egy szép magas fa lett belőle. De nem állt meg akkor sem, hanem mindennap tovább nőtt. Fölért az édig. Hát ott nem bírt tovább nőni, hanem csak terjedni.

Gyönyörű szép ágakat eresztett, és minden ágából kiság is hajtott. Az öregember nagyon megörült, mert jó hűvös lett az udvarában. De még csak akkor lett nagy a boldogsága, mikor az édig érő fa elkezdte hullajtani a meséket. Nem unta már magát! Annyi mese termett a fán, hogy hallani sem győzte. Teli lett vele az udvar, a falu. A város, az egész világ is!

Egyszer történt, hogy a fa tetején, de épp a közepén, nőtt egy szem bab. Ez a bab megérett. Leesett a fáról és lett belőle egy szépséges kisfiú. Az öregember elnevezte Babszem Jankónak. Hiába örült neki. Babszem Jankó nem akart nála maradni. Elindult a világba. Azt mondta, neki mennie kell, mert várják a gyerekek.

Azóta vándorol, mindenhova benéz, mindenütt mesél. Csak látnátok, hogy fölcsigázza a gyerekeket! Őt hallgatják éjjel-nappal.

Legyen holnap a ti vendégeitek!

(magyar népmese)

Tabuľka 1 – Námety na aktivity žiakov k vybranej téme

č.	Opis aktivity	Organizačná forma práce	Pomôcky
1.	Čítanie a literatúra/Komunikácia a sloh/Jazyková komunikácia 1. Žiaci samostatne prečítajú text po predošlej príprave hlasným čítaním – žiaci sa navzájom opravujú a spoločne prediskutujú kde spravili chyby. Dbajú aj na správnu intonáciu oznamovacích a rozkazovacích viet. (ČP 1, ČP 3, JK 3, ČL 1) 2. Čítanie s porozumením: na podnety učiteľa žiaci zostavujú otázky z prečítaného textu. Učiteľ usmerňuje žiakov tak, aby žiaci zostavovali otázky podľa dejovej postupnosti	FP, SK, IP	učebnica, ilustrácia, kartičky s textami, nápismi, výkresy, farebné ceruzky

¹ BURAI, L. – FARAGÓ, A. – MEZZEIOVÁ, E. – MEZEIOVÁ, A. Čítanka pre 2. ročník základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, Bratislava : TERRA, 2009.

METODICKÝ LIST Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	<p>rozprávky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čo našiel stavec? - Čo sa stalo s fazuľou, ktorú našiel? - Čo sa stalo s fazuľou, ktorá spadla na zem? - Prečo nechcel chlapček zostať u starca? - atď. <p>(ČP 2, ČL 4, KS 3)</p> <p>3. Žiaci sa rozdelia do skupín. V každej skupine žiaci v krátkosti prediskutujú svoje pocity z prečítaného textu. Učiteľ rozdelí text na toľko častí, koľko je vytvorených skupín. Žiaci v skupinách zreprodukovávajú, dramatizujú danú časť rozprávky. Dramatizácie sa môže zúčastniť každý člen skupiny, alebo si zvolia jedného žiaka, ktorý reprezentuje celú skupinu. Aktivitu hodnotia žiaci spoločne s učiteľom. (ČP 4, ČL 2, KS 4)</p> <p>4. Prečítanú rozprávku je možné ďalej rozvíjať, dokončiť. Učiteľ vytvorí zo žiakov tri skupiny a rozdá im kartičky s nápisom: ilustrácia, dramatizácia, rozprávanie. Po krátkej príprave žiaci dokončia príbeh podľa zadania a prezentujú výsledky úlohy. Predpokladom úspešnej realizácie tejto úlohy je, aby žiaci už mali nadobudnuté zručnosti z uvedenej oblasti (rozprávanie, dramatizácia príbehov, tvorba ilustrácie k textom). (ČL 3, KS 1, KS 2, KS 4)</p> <p>Pri práci s textom žiaci používajú pojmy: oznamovacia veta, rozkazovacia veta, melódia vety, učebnica, ilustrácia, dramatizácia, rozhovor, text, rozprávka, ľudová rozprávka.</p>		
<p style="text-align: center;">2.</p>	<p>Komunikácia a sloh/písanie</p> <p>1. K príbehom, ktoré žiaci dokončili, dotvorili rôznym spôsobom podľa zadania, každá skupina vytvorí nový, vhodný, originálny nadpis.</p> <p>2. Vytvorené nadpisy napíšu na vopred pripravené výkresy písaným písmom, a</p>	<p>FP, SP, IP</p>	<p>magnetická tabuľa, výkresy, kartičky, škatuľka, pero</p>

METODICKÝ LIST Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY
2. ROČNÍK ZŠ S VJM

	<p>odovzdajú učiteľovi. Učiteľ umiestni výkresy na magnetickú tabuľu a žiaci nahlas prečítajú texty písané písaným písmom. Majú uhádnuť, ktorý nadpis ktorému príbehu patrí, spoločne hodnotia, či sú nadpisy výstižné a zároveň môžu spoločne zhodnotiť aj kvalitu písma.</p> <p>3. Podľa prečítaného príbehu chlapček chodí po svete a rozpráva deťom rozprávky. Aby sa mohol dostať aj k našim žiakom, musia mu poslať svoju adresu. Každý žiak napíše na pripravenú kartičku svoju adresu a hodí ju do spoločnej škatuľky. (P 2, KS 5, KS 6)</p> <p>Počas aktivity žiaci používajú pojmy: adresa, nadpis.</p>		
<p style="text-align: center;">3.</p>	<p>Jazyková komunikácia/písanie</p> <p>1. Žiaci majú z východiskového textu do zošita správne prepísať 2. odsek a poslednú vetu. (P 1, JK 2)</p> <p>2. Analýza slov: z napísaného 2. odseku majú žiaci vyhľadať a napísať 5 slov, v ktorých sa nachádza dlhá samohláska a 5 slov, v ktorých sa nachádza dlhá spoluhláska. (JK 5)</p> <p>3. Vo východiskovom texte, vo 4. odseku majú žiaci vyhľadávať s pomocou učiteľa podstatné mená na základe otázky: kto? (JK 4)</p> <p>4. Slová správne prepíšu na základe východiskového textu do zošita a určia, ktoré z nich je vlastné meno osoby. Začiatocné písmená vlastného mena (<i>Babszem Jankó</i>) prepíšu farebným. (P 1, JK 1).</p> <p>Počas aktivity žiaci používajú pojmy: dlhé samohlásky, dlhé spoluhlásky, podstatné mená, vlastné podstatné mená (osôb), veta – oznamovacia, rozkazovacia veta, bodka, výkričník.</p>	<p style="text-align: center;">FP, IP</p>	<p>učebnica, zošit, pero, farebné ceruzky, možnosť používania interaktívnej tabule</p>

Autor: PaedDr. Gyöngyi Ledneczka, PhD.

Recenzent: PaedDr. Magdaléna Hrbáček, PhD.